

Kontaktperson
Miljöavdelningen
Johan Johnmark
010-22 41 411
johan.johnmark@lansstyrelsen.se

Beslut om utvidgning av och kompletterande föreskrifter för samt upphävande av del av naturreservatet Fulltofta gård i Höör och Hörby kommun, Skåne län

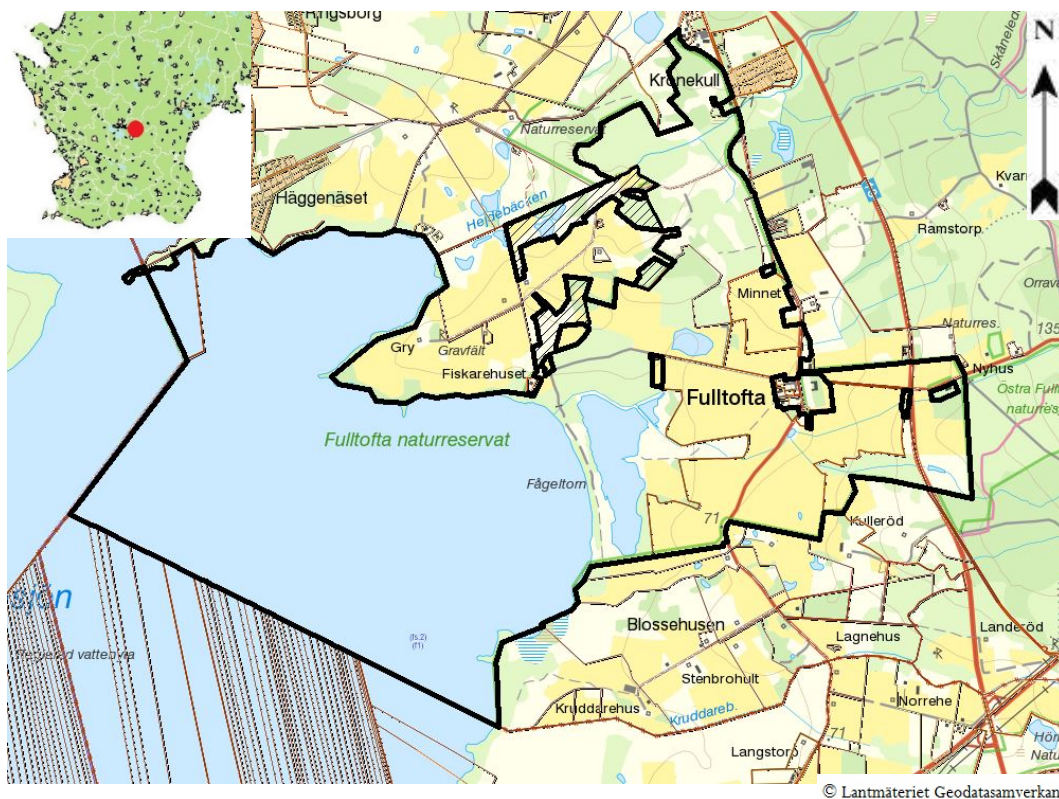
Beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken att utvidga naturreservatet Fulltofta gård med del av fastigheten Nunnäs 12:3 i Hörby kommun till att omfatta det område som utmärkts med heldragen svart linje på bifogad karta (bilaga 1).

För den tillkommande delen ska beslut meddelat av Länsstyrelsen den 28 juni 1971, diarienummer IIIR11-11-70 om förordnande som naturreservat av Fulltofta gård i Hörby och Höörs kommuner att gälla med syfte, skäl och föreskrifter gällande allmänheten samt i detta beslut tillagda föreskrifter enligt 7 kap 5 och 6 §§ miljöbalken.

Med stöd av 3 § Förordning om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., fastställer länsstyrelsen bifogad skötselplan för den tillkommande delen, (bilaga 4).

Länsstyrelsen beslutar att upphäva naturreservatet i sin helhet eller på del av fastigheterna Fulltofta 33:17, 33:19, 33:21, 33:23, 33:24, 33:25, 33:26, 33:27, 33:28, 33:29, 33:31, 33:32, 36:1, Fulltofta S:1, Osbyholm 1:232, 1:233.

Naturreseptatet markerat med svart heldragen linje.

Rastrerat område utgör utvidgningen. Skala cirka 1:25 000

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Fulltofta gård
Kommun	Hörby
DOS id	1116842
Gränser	Området begränsas av mitten av svart, heldragen linje på bifogad karta (bilaga 1)
Fastigheter	Samtliga del av: Fulltofta 31:20, 33:16, 33:25, S:1, Fundersed 3:5, Håggenäs S:1, Nunnäs 1:1, 12:3, Osbyholm 1:165, 1:232, Hörby kommun och Bosjökloster 1;4 Höörs kommun
Markägare	Enskilt, stiftelse, samfällt
Läge	Området är beläget ca 3 km nordväst om Hörby
Kartblad	Topografiska kartan: 03DSV, 02DNV
Koordinater	X:412910, Y:6193120 (SWEREF 99TM)
Naturgeografisk region	Nr 8, Nordöstskaånes barrskogslandskap
Inskrivna nyttjanderätter	Finns i akten
Gemensamhetsanläggningar	Finns i akten
Areal	994,6 hektar varav utvidgningen cirka 30,1 hektar
Marks lag	Vatten cirka 600 hektar, land cirka 395 hektar
Förvaltare	Länsstyrelsen Skåne

Föreskrifter för det utvidgade området

A och B föreskrifterna nedan gäller endast det utvidgade området med del av fastigheten Nunnäs 12:3. Därtill gäller för naturreservatet befintliga C föreskrifter även för det utvidgade området.

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom naturreservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet **att**

1. uppföra byggnad, mast, luftledning, vindkraftverk eller annan anläggning,
2. plöja, gödsla, jordförbättra, eller använda kemiska bekämpningsmedel,
3. plantera eller så buskar och träd,
4. avverka träd och buskar, gallra, röja, ta bort dött träd eller vindfälle eller på annat sätt påverka vegetationen,
5. släppa betesdjur under tidsperioden den 1 december till 31 mars,
6. utlägga strö eller dylikt, stödutfodra, låta djur som används för hävd av området som är under behandling med långtidsverkande avmaskningsmedel beta, eller att avmaska betesdjur, eller släppa avmaskade betesdjur tidigare än 14 dagar efter avmaskning,
7. hålla får, eller häst som gnager bark,
8. plantera in fisk eller kräftor i vattendrag och vattensamlingar eller utfodra fåglar i eller vid dessa.

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång.

För att tillgodose syftet med naturreservatet förpliktas markägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla att följande anordningar och åtgärder vidtas inom reservatet

1. utmärkning av naturreservatets gränser enligt Naturvårdsverkets anvisningar,
2. skötsel av betesmark, omfattandes avverkning, röjning, plantering och sådd av träd och buskar, bränning, betning och slätter, samt betesfredade av områden, enligt bilaga 2.
2. Det årligt ambulerande betesfredade området ska cirkulera inom hela betesmarken och placeras på mager mark. Det ska vara minst ett område och på cirka 500 kvm,
3. genomförande av försiktig naturvårdsinriktad röjning och gallring, där alla lövträdstammar ligger kvar i naturreservatet, enligt bilaga 2,
4. skötsel av dammar, restaurera Hejdebäcken genom återmeandering, återföring av block och död ved, trädplantering, enligt bilaga 2,
5. borttagande av främmande arter,
6. länsstyrelsens inplantering av inhemska arter vilka är knutna till biotoperna i reservatet,
7. utförande av åtgärder för, av länsstyrelsen, utpekade arter,

8. utförande och underhåll av anläggningar och anordningar för allmänhetens tillgänglighet,
9. undersökningar och miljöövervakning av djur-, svamp- och växtlivet samt av mark- och vattenförhållanden.

Undantag från föreskrifter

Ovanstående föreskrifter under A och C utgör inte hinder för förvaltaren, eller den som Länsstyrelsen utser, att utföra de åtgärder som behövs för reservatets vård och skötsel och som framgår av föreskrifter B1-9.

- åtgärder i samband med förvaltarens eller arrendatorers tillsyn av området eller betesdjur.
- normalt underhåll av befintliga vägar eller nedtagning av för allmänheten farliga träd (längs med vägar, leder, rastplatser etc).
- underhåll av lagakraftvunna dikesföretag,
- drift och underhåll av vid tidpunkten för detta beslut befintliga ledningar och anläggningar tillhörande kommunen, el-, energi- och teledistributör. Inför utförande av arbete ska samråd ske med länsstyrelsen. Vid akut underhållsåtgärd kan samråd ske sedan arbetet inletts.
- Föreskrifterna gäller ej tjänstemän från Länsstyrelsen i samband med tillsyns- och förvaltningsuppdrag.

A1 gäller ej uppförande av byggnad inom område markerat på bilaga 3, under förutsättning att gamla ekar ej påverkas negativt.

A2 gäller ej område som är markerat på bilaga 3,

A4 gäller ej nedtagning av grenar eller träd (stora grova ekar) som hotar att förstöra byggnader. Inför åtgärd ska kontakt tas med förvaltaren. Utgångspunkten ska vara att så mycket som möjligt av träden ska bevaras så länge som möjligt. Om fällning är enda alternativet ska en högstubbe om minst 2 meters höjd lämnas. Ved överstigande 20 cm i diameter ska utläggas på lämpligt ställe i naturreservatet.

A4 gäller ej avverkning av igenväxningsvegetation efter förvaltarens godkännande, eventuellt utfallande virke tillfaller markägaren,

A4 gäller ej markägarens gallring eller slutavverkning av befintliga granplanteringar, där markägaren äger rätten till virket.

A4 gäller ej uttag av enstaka rakstammig ek, efter samråd med förvaltaren, för underhåll av boningshusets grundkonstruktion, ej golvplankor,

A4 gäller ej markägarens nedtagning av träd i en zon om 15 meter från åkerkant i syfte att skapa ett bryn som medger ökad solinstrålning till åkern.

A5 gäller ej vinterrasthage markerad på bilaga 3,

A6 gäller ej stödutfodring i samband med flytt av djur. Djurägaren är skyldig att informera förvaltaren om förestående stödutfodring. Förvaltaren avgör var stödutfodringen ska ske,

A7 om besvärande björnbärsuppslag eller annan oönskad vegetation, smaklig för får uppkommer inom betesmark kan får efter samråd med förvaltaren få beta under tidsperioden 1 september-1 december.

Upplysningar

Länsstyrelsen vill upplysa om att även andra lagar, förordningar och föreskrifter än reservatsföreskrifterna gäller för området, utvidgningsområdet exempelvis:

- Fridlysningsbestämmelser. Alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon är fredade enligt jaktlagen (1987:259). Vissa andra växt-, svamp- och djurarter är fridlysta enligt 8 kap miljöbalken och artskyddsförordningen.
- Terrängkörningslagen (1975:1313) och terrängkörningsförordningen (1978:594) med vissa förbud mot körning i terräng,
- Kulturmiljölagen m.m. (SFS 1988:950) med krav på tillstånd för att rubba, ta bort, gräva ut, täcka över eller genom bebyggelse, plantering eller på annat sätt ändra eller skada en fornlämning,
- 15 kap 31 § miljöbalken om förbud mot nedskräpning,
- Lokala och kommunala ordningsföreskrifter.

Beskrivning av utvidgningsområdet

Landskap och geovetenskapliga bevarandevärden

Utvidgningsområdet är beläget cirka 3 kilometer nordväst om Hörby. I direkt anslutning till naturreservaten Fulltofta gård och Fulltofta-Häggenäs. Berggrunden består av lera, lerskiffer, sandsten och kol. Jordarten domineras av sandig morän med ett i den norra delen ett mindre inslag av isälvsmaterial, svämsediment (av ler och silt) samt kärrtorv.

Biologiska bevarandevärden

Området utgörs till större delen av ett odlingslandskap bevuxet med grova ekar, varav ett 10-tal är mycket grova. Vidare växer här grov hassel. Fältskiktet består bl.a. av knägräs, gökärt, ljung, blodrot, mindre blåkllocka och midsommarblomster. I dessa betesmarker finns bl.a. gröngöling (NT), törnskata (NT), gulspurv, sånglärka (NT) och stare (NT). Ett mindre område består av en orkidéäng med riklig

blomning av majnycklar och ängsbräsma. I lövsumpskogen växer bl.a. Johannesnycklar. I anslutning till lövsumpskogen häckar näktergal. Fyra dammar längs med Hejdebacken ingår. På ö i en av dammarna häckar gravänder.

Friluftsvärden

Utvidgningsområdet angränsar till ett för friluftslivet värdefullt strövområde. Inom utvidgningsområdet finns inga vandringsleder och det finns inte några planer på att anlägga några sådana heller.

Skäl för beslut

Enligt 7 kap 4 § miljöbalken (MB) får ett mark- eller vattenområde av länsstyrelsen eller kommunen förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet.

Ett område som behövs för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter får också förklaras som naturreservat.

Enligt 7 kap 5 § MB skall skälen i ett beslut om att bilda naturreservat anges. I beslutet skall också anges de inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med reservatet, såsom förbud mot bebyggelse, uppförande av stängsel, upplag, schaktning, täkt, uppodling, dikning, plantering, avverkning, jakt, fiske och användning av bekämpningsmedel. En inskränkning får innebära att tillträde till området förbjuds under hela eller delar av året.

Om det senare visar sig finnas nya skäl eller behövas ytterligare inskränkningar för att uppnå syftet med skyddet, får länsstyrelsen eller kommunen meddela beslut om detta.

Enligt 7 kap 6 § MB får länsstyrelsen eller kommunen, om det behövs för att tillgodose syftet med ett naturreservat, förplikta ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla sådana intrång som att det inom området

1. anläggs vägar, parkeringsplatser, vandringsleder, raststugor, tältplatser, badplatser, sanitära inrättningar eller liknande anordningar,
2. bereds tillträde till mark för allmänheten där allmänheten annars inte har rätt att vistas,
3. utförs gallring, röjning, slåtter, plantering, betesdrift, avspärning eller liknande

åtgärder, eller

4. genomförs undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden.

Länsstyrelsens bedömning

Naturreseptatet med föreslagen utvidgning har befintliga höga naturvårds- och friluftsvärden och potential att få ännu högre naturvårdsvärden. Naturreseptatet har angivits som skyddsvärt ur naturvårds- och friluftslivssynpunkt avseende nationell, regional och kommunal nivå och omfattas eller ingår i:

- Riksintresse för naturvård enligt 3 kap 6 § MB:** Odlingslandskap på Linderödsåsen (N34 delområde nr 6, Fulltofta). Riksintresset utgör hagmarker med gamla ekar och stengärdsgårdar som vittnar om äldre kulturlandskap.
- Riksintresse för friluftslivet enligt 3 kap 6 § MB:** Frostavallen-Ringsjön-Fulltofta.
- Riksintresse för kulturmiljövård enligt 3 kap 6 § MB:** Fulltofta-Osbyholm-Nunnäs. Kuperat slotts- och odlingslandskap med förhistorisk kontinuitet och omfattande allé- och vägsystem och hägnadssystem kring godsén Fulltofta och Osbyholm vars stordrift präglar landskapets utveckling samt ett påtagligt inslag av småskaligt och spritt bebyggelsemönster.
- Länets naturvårdsprogram:** klass 1 (högsta naturvärde), Fulltoftaområdet.
- Värdetrakt för ädellövskog:** nr 6 Ringsjöbygden.
- Ängs- och betesinventeringen 2002-2004:** 2 områden. BE1-XEX på 8,51 ha, 70 % välhävdad och 30 % svagt hävdad, gökärt, vårbrodd, knägräs, gulmåra, ljung. 348-JRA på 0,85 ha 100% välhävdad, gökärt, liten blålocka, åkertistel.
- Ängs- och hagmarksinventeringen:** 3 områden i klass 3 och 2 områden i klass 4. Flera av områdena sträcker sig även utanför blivande naturreseptat.
- Intilliggande naturreseptat:** Utvidgningsområdet angränsar till två naturreseptat. Fulltofta gård som inrättades år 1971 och omfattar cirka 971,5 hektar, varav vatten utgör 559 hektar och Fulltofta-Häggénäs som inrättades år 1979 och omfattar 33,1 hektar. Båda naturreseptaten utgörs till stora delar av odlingslandskap.
- Skogens pärlor:** Inom området finns en av Skogsstyrelsen utpekad mindre sumpskog. Med utvidgningen blir hela sumpskogen som till större delen ligger inom befintligt naturreseptat skyddad. Tillkommande areal 0,5 hektar av 3 hektar. Sumpskogen har en riklig förekomst av lågor och en högrtdominerad vegetation.
- Fornlämningar:** I området finns fornlämningar i form av minst tre områden med fossil åkermark (bronsålder-nyare tid) och ett område med bebyggelselämningar (medeltid-nyare tid).
Rödlistade arter: Stare (VU), gulsparr (VU), gröngöling (NT), majnycklar (NT).

Utvidgningsområdet på cirka 30,1 hektar utgör naturvårdsmässigt sett ett mycket värdefullt tillskott till angränsade naturreservat. I utvidgningsområdet växer flera riktigt grova ekar. Vidare finns här en väldigt fin betesmark som innehåller alla strukturer utom ersättningsträd. Fågellivet i området är rikt med flera rödlistade arter.

Ett permanent skydd av utvidgningsområdet som naturreservat medför ett bidrag till uppfyllande av miljömålen ett rikt odlingslandskap, levande skogar och ett rikt växt- och djurliv.

Av ovan redovisade skäl och med syfte att bevara biologisk mångfald, skydda, vårda och återställa värdefulla naturmiljöer, tillgodose behov av områden för friluftsliv samt återställa och nyskapa livsmiljöer för skyddsvärda arter bör området avsättas som naturreservat.

Länsstyrelsen anser att det finns synnerliga skäl att upphäva naturreservatet i sin helhet eller på del av fastigheterna Fulltofta 33:17, 33:19, 33:21, 33:23, 33:24, 33:25, 33:26, 33:27, 33:28, 33:29, 33:31, 33:32, 36:1, Fulltofta S:1, Osbyholm 1:232, 1:233. Fastigheterna utgör till sin helhet av äldre byggnation och tomtmark samt väg. Den totala arealen som utgår från naturreservatet uppgår till cirka 6,5 hektar.

Slutligen ska rättelse i Lantmäteriets registerkarta ske gällande Bosjökloster 1:4, Höörs kommun. Fastigheten omfattades av beslutet från den 28 juni 1971, men förordnandet som naturreservat framgår inte av registerkartan.

Länsstyrelsen har bemött inkomna yttranden och synpunkter (bilaga 5) och finner vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap 25 § miljöbalken att det för att skydda och vårda de värden som beskrivits ovan finns skäl att besluta om att bilda ett naturreservat i området, att besluta om föreskrifter för att skydda området samt fastställa en skötselplan.

Förordnandet är förenligt med grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenresurser samt med kommunens översiktsplan.

C-föreskrifterna gäller omedelbart, även om de överklagas.

Ärendets handläggning

Naturreservatet Fulltofta gård i Hörby och Höörs kommuner beslutades den 28 juni 1971, dnr IIIR11-11-70.

Fastighetsägaren till Nunnäs 12:3 inkom år 2015 med önskan om att förordna del av fastigheten som naturreservat.

Intrångsersättning har utgått till markägaren av Nunnäs 12:3 år 2018.

Länsstyrelsen har i samråd med markägaren upprättat förslag till syfte, föreskrifter och skötselplan, som är de samma som för det befintliga naturreservatet.

Länsstyrelsen har i samband med utvidgningen valt att upphäva naturreservatet i de delar som omfattar byggnader och tomtmark eller väg.

Ärendet har remitterats. Inkomna yttranden och länsstyrelsens bemötanden finns i bilaga 5.

Skötselplan och förvaltning av naturreservatet

Skötselplan

Enligt 3 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. framgår bland annat att en skötselplan ska fastställas vid bildande av ett naturreservat. Skötselplanen finns bilagt till detta beslut, se bilaga 4.

Förvaltning

Länsstyrelsen Skåne är förvaltare av naturreservatet och ska fortlöpande samråda med markägare, arrendatorer, berörda myndigheter och andra berörda vid förvaltningen.

Kungörelse

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling samt i ortstidning enligt 27§ förordningen om områdesskydd. Sakägare ska anses ha fått del av beslutet den dag kungörelse var införd i ortstidning.

Överklagande

Detta beslut kan överklagas till Regeringen, Miljö- och energidepartementet, se bilaga 7.

Detta beslut har fattats av länsöverdirektör Ola Melin. I den slutliga handläggningen har även deltagit, miljödirektör Annelie Johansson, naturvårdsdirektör Cecilia Backe, enhetschef enheten för samhällsplanering Kajsa Palo, länsassessor Caroline Tornhill och naturvårdshandläggare Johan Johnmark, föredragande.

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Ola Melin

Johan Johnmark

Bilagor

1. Karta med naturreservatets avgränsning
2. Karta med markerade områden gällande föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång
3. Karta med markerade undantagsområden
4. Skötselplan
5. Inkomna yttranden och länsstyrelsens bemötanden
6. Sändlista
7. Hur man överklagar

För information om hur Länsstyrelsen Skåne behandlar personuppgifter, se www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Kontaktperson

Miljöavdelningen

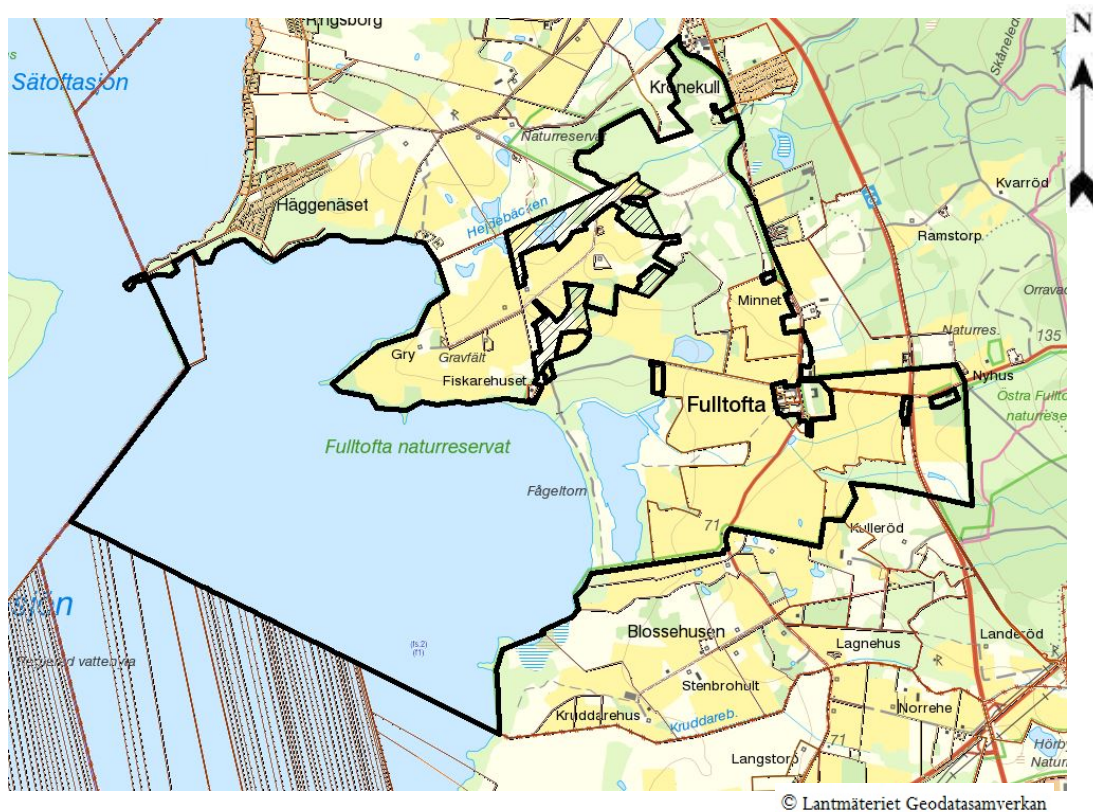
Johan Johnmark

010-22 41 411

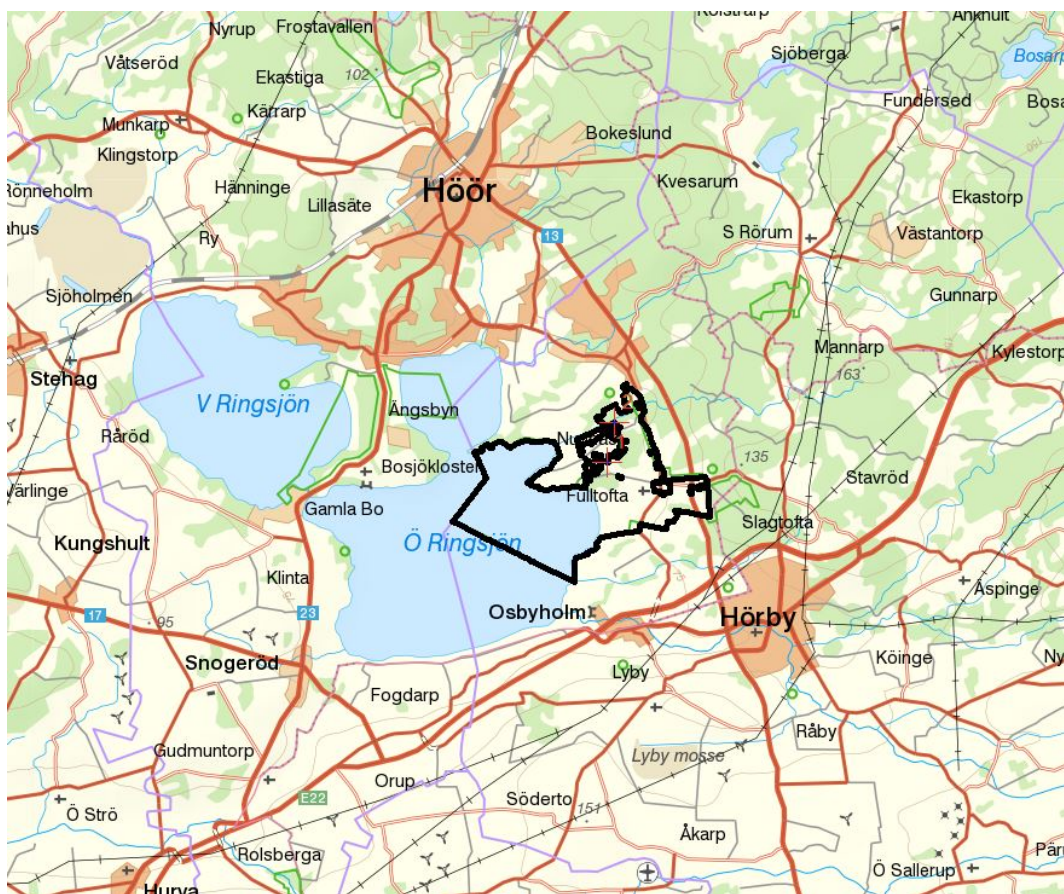
johan.johnmark@lansstyrelsen.se

Bilaga 1. Karta med naturreservatets avgränsning

Tillhör beslut den 15 november 2018 om utvidgning av och kompletterande föreskrifter för samt upphävande av del av naturreservatet Fulltofta gård i Hörby kommun.

Naturreservatet är utmärkt med heldragen svart linje på kartan. Utvidgningsområdet är rastrerat. Skala cirka 1:25 000.

Översiktskarta med markerat naturreservat. Skala cirka 1:100 000

Kontaktperson
Miljöavdelningen
Johan Johnmark
010-22 41 411
johan.johnmark@lansstyrelsen.se

Bilaga 2. Karta med markerade områden gällande föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång

Tillhör beslut den 15 november 2018 om utvidgning av och kompletterande föreskrifter för samt upphävande av del av naturreservatet Fulltofta gård i Hörby kommun.

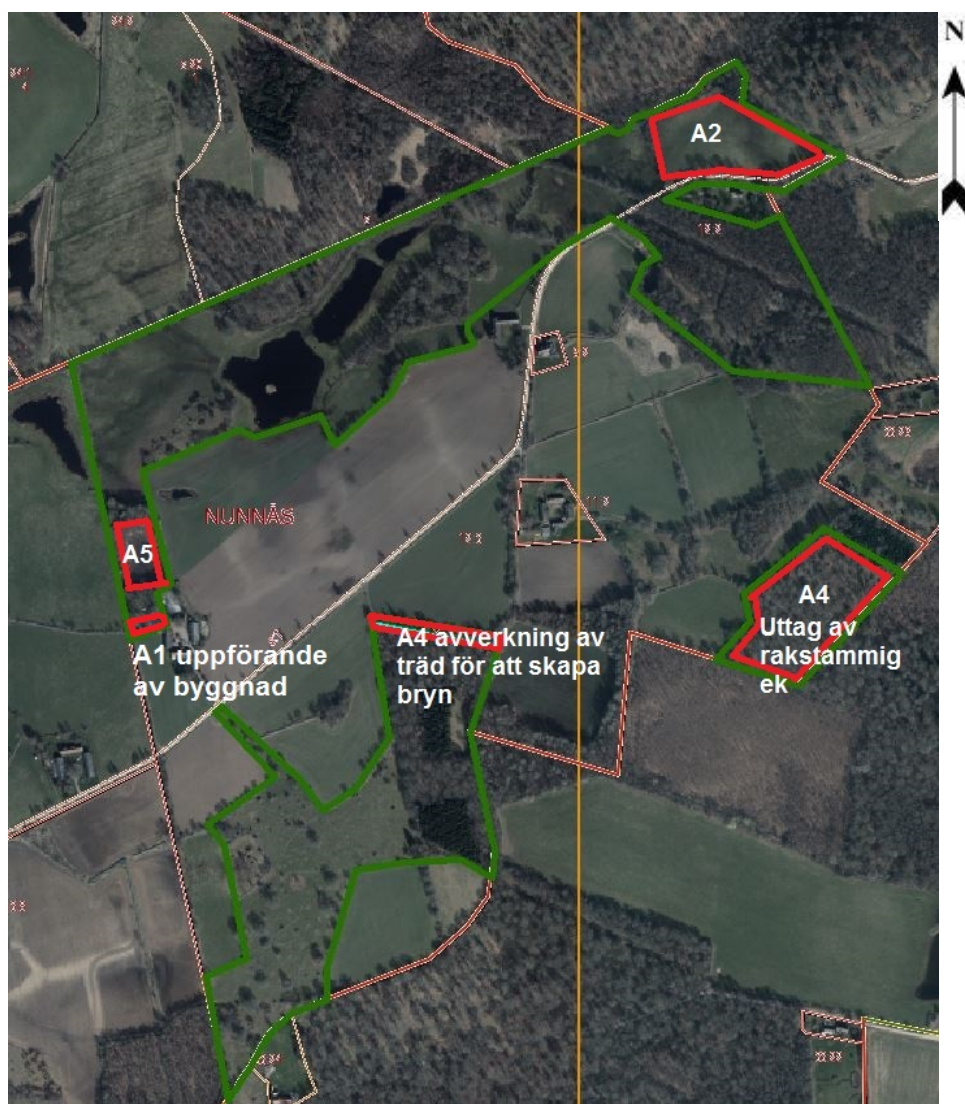
Område B2 gäller föreskrift B2 osv
B5, B6, B7 och B9 gäller hela området

Kontaktperson
Miljöavdelningen
Johan Johnmark
010-22 41 411
johan.johnmark@lansstyrelsen.se

Bilaga 3. Karta med markerade undantagsområden

Tillhör beslut den 15 november 2018 om utvidgning av och kompletterande
föreskrifter för samt upphävande av del av naturreservatet Fulltofta gård i Hörby
kommun.

Kontaktperson
Miljöavdelningen
Johan Johnmark
010-22 41 411
johan.johnmark@lansstyrelsen.se

Bilaga 4. Skötselplan

Tillhör beslut den 15 november 2018 om utvidgning av och kompletterande föreskrifter för samt upphävande av del av naturreservatet Fulltofta gård i Hörby kommun.

Innehållsförteckning

Inledning	3
2.1 ALLMÄN BESKRIVNING OCH BEVARANDEVÄRDEN	4
2.1.1 Historisk och nuvarande markanvändning samt kulturhistoria.....	4
2.1.2 Vad kan påverka området negativt?.....	7
3 ÖVERSIKT AV MÅL, SKÖTSELÅTGÄRDER OCH PLANERAD MARKANVÄNDNING	8
3.1 Generella riktlinjer och skötselåtgärder	8
3.2 Naturrestatet och olika former av lantbruksstöd	8
3.3 Specifika åtgärder	8
3.3.1 Åtgärder för fjärilar, humlor och bin.....	7
4 SPECIFIKA MÅL OCH SKÖTSELÅTGÄRDER FÖR SKÖTSELOMRÅDEN	9
4.1 Skötselområde Betesmark, cirka 20,8 hektar varav restaureringsmark cirka 14,7 hektar.....	9
4.1.1 Beskrivning	9
4.1.2 Bevarandemål	10
4.1.3 Restaureringsåtgärder	10
4.1.4 Skötselåtgärder	11
4.2 Skötselområde Betesmark- restaurering granplantering, cirka 0,6 hektar	11
4.2.1 Beskrivning	11
4.2.2 Bevarandemål	11
4.2.3 Restaureringsåtgärder	11
4.3 Skötselområde Orkidéäng 0,7 hektar	12
4.3.1 Beskrivning	12
4.3.2 Bevarandemål	12
4.3.3 Skötselåtgärder	12
4.4 Skötselområde Gårdsmiljö med grova ekar, cirka 0,3 hektar.....	13
4.4.1 Beskrivning	13
4.4.2 Bevarandemål	13
4.4.3 Skötselåtgärder	13
4.5 Skötselområde Ädellövskog, cirka 0,9 hektar	16
4.5.1 Beskrivning	14
4.5.2 Bevarandemål	14
4.5.3 Restaureringsåtgärder	14
4.5.3 Skötselåtgärder	15
4.6 Skötselområde Lövsumpskog, cirka 3,2 hektar.....	16
4.6.1 Beskrivning	15
4.6.2 Bevarandemål	15
4.6.3 Restaureringsåtgärder	15
4.6.3 Skötselåtgärder	15
4.7 Skötselområde Åkermark, cirka 1,7 hektar	16
4.7.1 Beskrivning	16
4.7.2 Bevarandemål	16
4.7.3 Skötselåtgärder	16

4.8 Skötselområde Dammar, cirka 1,4 hektar och Hejdebacken cirka 960 meter.....	16
4.8.1 Beskrivning.....	16
4.8.2 Bevarandemål	17
4.8.3 Restaureringsåtgärder.....	17
4.8.3 Skötselåtgärder	17
4.9 Skötselområde Kraftledningsgata, cirka 0,4 hektar.....	16
4.9.1 Beskrivning.....	18
4.9.2 Bevarandemål	18
4.9.3 Skötselåtgärder	18
5 FRILUFTSLIV.....	18
5.1 Tillgänglighet, parkering, leder och informationsskylt	18
5.2 Utmärkning av naturreservatets gräns.....	19
6 JAKT OCH FISKE.....	19
7 TILLSYN	19
8 DOKUMENTATION OCH UPPFÖLJNING	19
8.1 Uppföljning av bevarandemål och skötselåtgärder.....	19
8.2 Revidering av skötselplanen	19
9 KOSTNADER OCH FINANSIERING	19
9.1 Ekonomisk utredning.....	19
9.2 Finansiering av förvaltningen	19
10 KOSTNADSANSVAR OCH PRIORITERINGAR.....	20
11 RÖDLISTADE ARTER ENLIGT ARTDATABANKEN 2015.....	22
12 KÄLLOR.....	22
12.1 Kartor.....	22
12.2 Litteratur.....	22

BILAGOR

A. Skötselområden

B Mål och anläggningar

Inledning

Denna skötselplan utgör ett komplement till skötselplanen för naturreservatet Fulltofta Gård och avser endast utvidgningsområdet. Skötselplanen beskriver ett områdes värden enligt befintligt kunskapsläge och redogör även för hur och när dessa värden ska skötas. Bakom detta ligger syftena med bildandet av ett naturreservat. Syftena styr vilka föreskrifter (regler) som ska gälla. Föreskrifterna redovisas i det dokument där bildandet av naturreservatet beslutas. Men, för att uppnå syftena med ett naturreservat kan det också krävas en särskild skötsel- vilken redovisas i detta dokument

Skötselplanen anger också vad som är viktigast att göra om förvaltaren av naturreservatet, dvs den som är ansvarig för skötseln, behöver prioritera. Skötselplanen vänder sig dock inte bara till förvaltaren utan även till markägare och andra intressenter.

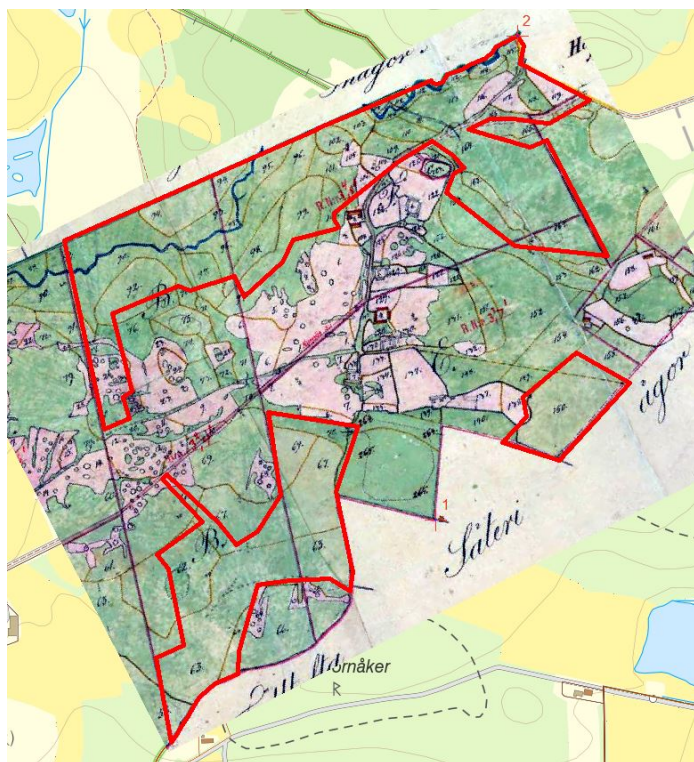
Länsstyrelsen har ett övergripande ansvar för att statligt bildade naturreservat sköts. Länsstyrelsen har också ansvar för tillsynen och uppföljning i statliga naturreservat. Förvaltningen kan överlåtas till andra, t ex en stiftelse eller den kommun där naturreservatet är beläget. De praktiska skötselåtgärderna utförs oftast av markägare, arrendatorer, entreprenörer eller andra som förvaltaren har skötselavtal med.

2.1 Allmän beskrivning och bevarandevärden

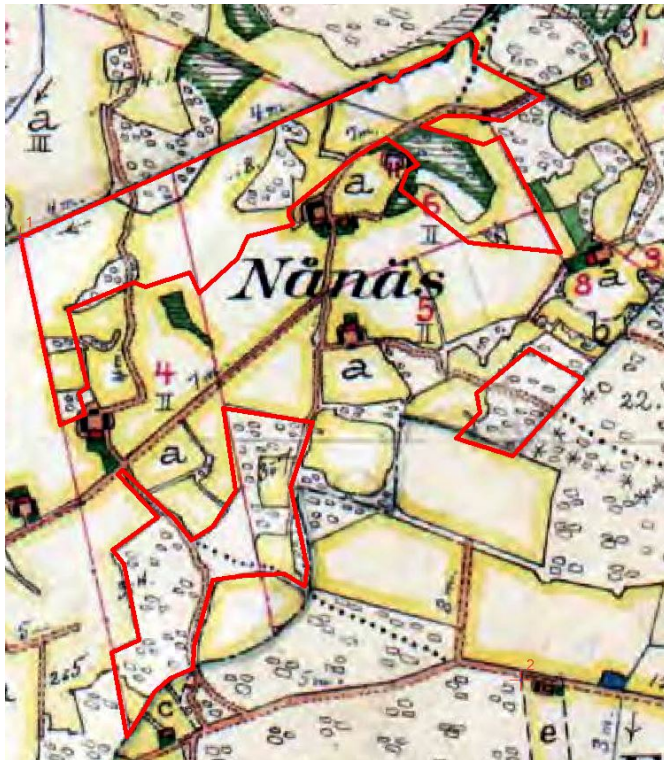
Allmän beskrivning och bevarandevärden återfinns i själva beslutet om bildande av naturreservatet.

2.1.1 Historisk och nuvarande markanvändning samt kulturhistoria

Området ligger i en bygd som har nyttjats av människan sedan lång tid tillbaka. Det huvudsakliga markutnyttjandet under århundradena har varit betesmark och åker. I närområdet finns järnåldersgravfält, skeppssättningar, domarring och resta stenar. I området finns fornlämningar i form av minst tre områden med fossil åkermark (bronsålder-nyare tid) och ett område med bebyggelselämningar (medeltid-nyare tid). Naturreservatet ingår i ett större område som har utpekats i länets kulturmiljöprogram som en särskilt värdefull kulturmiljö.

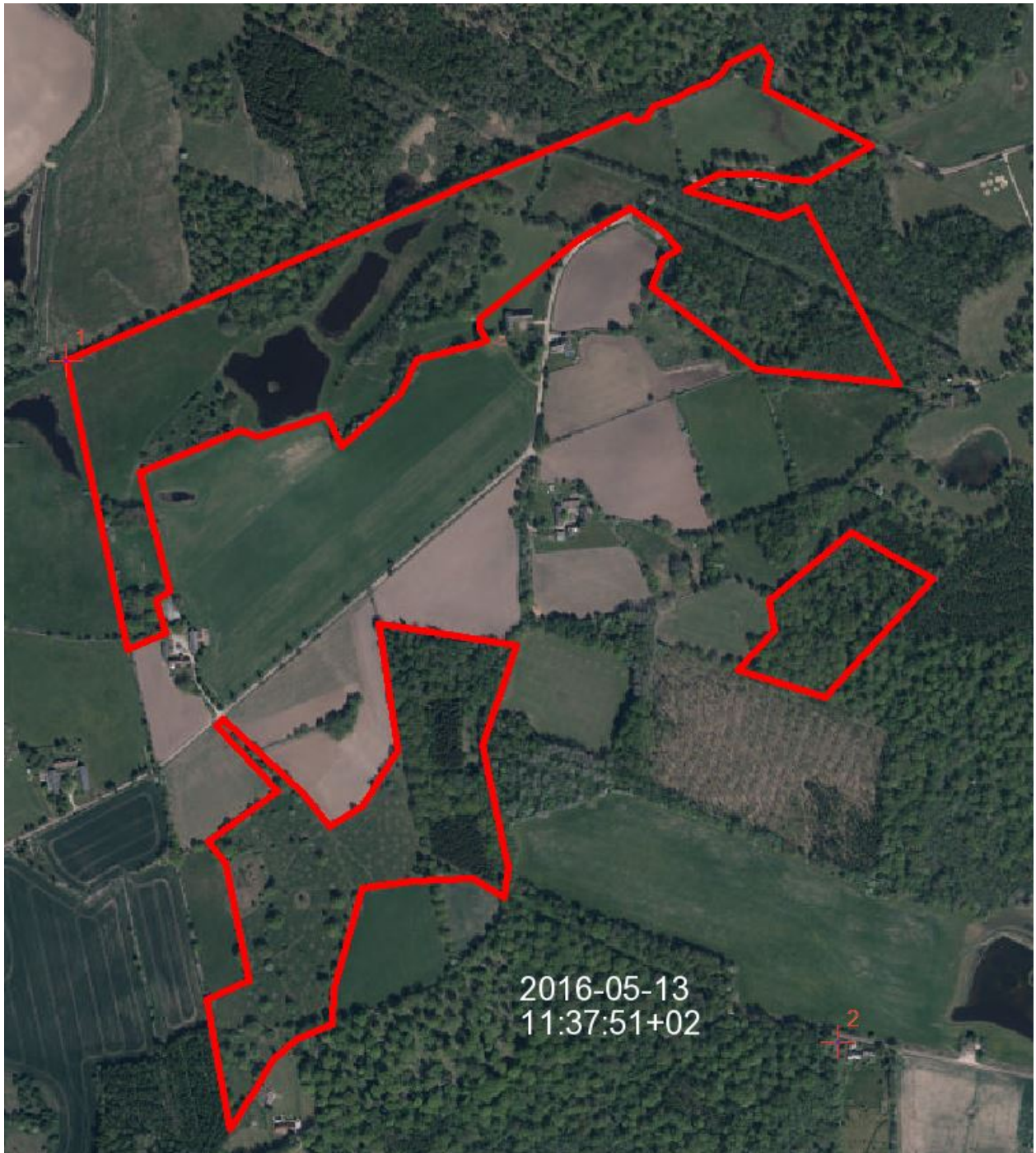
Laga skifte år 1851. Nästan hela området utförs av madmark,, sidvallsäng, ängsmark och mindre delar utmark (dagens skogsområde i sydöst). Notera Hejdeäckens meandring.

Häradsekonomska kartan från år 1926-34 visar att stora delar av det norra området nyttjades som åker. Där kraftledningsgatan och lövsumpskog finns idag utgjordes då av betesmark. Sannolikt bedrevs bete även på det skogsmarkerade området i sydväst som idag är en betesmark. Hejdebäcken är rätad.

Flygbilden från år 1947. Visar bl.a. området innan dammarna grävdes. Det sydvästra området och delar av det norra området betades. Däremot synes det tidigare betesområdet där kraftledningsgatan och lövsumpskogen ligger idag vara under kraftig igenväxning med al.

Ortofoto från år 2016. Dammarna har anlagts. Tidigare mindre åkrar i sydvästra delen har planterats igen med gran. Träd har vuxit upp längs flera stenmurar.

2.1.2 Vad kan påverka området negativt?

- Svag eller utebliven hävd.
- Gödning, stödutfodring, kalkning, dikning eller insädd av för naturtypen främmande arter.
- Markexploatering och annan markanvändningsförändring i området, exempelvis avverkning eller skogsplantering.

- Användning av avmaskningsmedel som innehåller avermectin är negativt för den dynglevande insektsfaunan (vilka är viktiga i betesmarkerna då de bryter ned kospillning).
- Ett alltför tätt träd- och buskskikt.

3 Översikt av mål, skötselåtgärder och planerad markanvändning

3.1 Generella riktlinjer och skötselåtgärder

- Hävd av betesmark genom bete med nötkreatur eller häst.
- Håll tillbaka granuppslag i hela området.
- Tillse att unga ekar kan växa upp.

3.2 Naturreservatet och olika former av lantbruksstöd

För närvarande finns ett antal olika stöd att söka för betesdjursverksamheten, däribland det sk. gårdsstödet och miljöstödet. Inom naturreservatet ska naturvårdsåtgärder prioriteras framför möjligheten att inhämta dessa stöd. Exempel på naturvårdsåtgärder som tas upp i skötselplanen och som möjligen inte kommer vara stödberättigande efter nuvarande stödperiodsutgång år 2020 är betesfredade områden. Detta medför att områden som är tveksamma att platsa i stöden inte ska omfattas av ansökan. Detta för att utesluta eventuell risk för brukaren att bli återbetalningsskyldig.

3.3 Specifika åtgärder

Nedan nämns specifika åtgärder för några arter som finns inom området. Förvaltaren har möjlighet att inom naturreservatet inplantera av länsstyrelsen ansedda lämpliga arter och utföra specifika åtgärder även för dessa arter.

3.3.1 Åtgärder för fjärilar, humlor och bin

Fjärilar, humlor och bin finns inom de hävdade markerna. Blomrika torra delar av betesmarken ska få betesfredas hela säsongen eller ha ett mycket sent betespåsläpp när fjärilssäsongen är över (oktober). Det betesfredade området bör vara cirka 500 kvadratmeter stort. Stängselstolpar får vara av enklare sort, även metall. Det är förvaltaren som får avgöra var när och hur betesfredning ska ske och det är förvaltaren som primärt ansvara för stängsel och stängseluppsättning/nedtagning.

4 Specifika mål och skötselåtgärder för skötselområdena

Naturreservatet har delats in i nio olika skötselområden.

4.1 Skötselområde Betesmark, cirka 20,8 hektar varav restaureringsmark cirka 14,7 hektar

4.1.1 Beskrivning

Betesmark uppdelad på tre delområden. Betesmarken söder om vägen på fastigheten tillhör en av länets strukturmässigt sett finaste betesmarker. Vägen hit går genom en fägata kantad av bl.a. ek. Själva betesmarken består av grova ekar (90-150 åriga) med inslag av grov hassel och apel samt tydligt betespåverkade buskar som hagtorn och vildrosor. Fältskiktet är välhävdat och domineras av får- och rödsvingel med inslag av bl.a. knägräs, gökärt, ljung, blodrot, mindre blåkllocka och midsommarblomster. Inom betesmarken finns ett många odlingsrösen. Norr om gården på fastigheten finns en långsträckt betesmark som även inkluderar tre mindre dammar (eget skötselområde). Även här dominerar grov ek och björk, med inslag av välbetade hagtornsbuskar. Området är generellt sett mer igenvuxet än det söder om vägen. I dessa betesmarker finns bl.a. gröngöling (NT), törnskata (NT), gulsparr, sånglärka (NT) och stare (NT).

Betesmarken söder om vägen på fastigheten

Riktigt fint buskskikt

Markägaren, bredvid en enstammig hassel, troligen en av länets grövsta hasslar

4.1.2 Bevarandemål

Betad öppen betesmark med ett trädsikt som domineras av främst ek, hassel, apel, rönn. Den totala trädtäckningsgraden bör ligga kring 10-20%/ ha. Träden ska vara av olika ålder, med mål att få riktigt grova gamla mulminnehållande träd. Gran eller främmande trädslag ska ej förekomma inom skötselområdet. Busksiktet bör ligga kring 1-5%/ha och främst bestå av vildrosor, hagtorn och slån. Floran ska utgöras av betesgynnade arter som knägräs, mindre blålocka, gulmåra. Blommande växter ska eftersträvas, då dessa är en viktig nektar och pollenkälla för humlor, bin och vedlevande insekter. Gulsparv (NT) och stare (NT) bör häcka årligen i området.

4.1.3 Restaureringsåtgärder

- Successiv gallring under månaderna oktober-februari av träd för att gynna kvarvarande träd och behålla karaktären av betesmark. I det sydöstra delområdet finns kraftig underväxt av björnbär varför stor försiktighet ska iaktas så att dessa inte får kraftig tillgång på ljus och näring. Markägaren äger rätt att ta någon rakstammig ek för underhåll av boningshusets grundkonstruktion, ej golvplankor. Vid naturvårdsavverkning bör snittet läggas på cirka 1 meter ovan markytan, för att skapa död ved som inte riskerar falla på betesdjur i hagen.
- Ekstammar är av särskild betydelse för läderbaggen som finns i närområdet. Ekstammar grövre än 20 cm i diameter ska dels lämnas kvar i betesmarken (enstaka), dels utläggas som död ved inom skötselområde ädellövskog. Gallring ska ske successivt så att det kontinuerligt kan tillföras ny död ved i området.
- Övrigt avverkat material som avverkats i syfte att uppnå bevarandemålet, ska utköras från naturreservatet. Virke lämpligt för ved tillfaller i första hand markägaren, i andra hand ska ev rotnetto tillfalla markägaren. Dimensioner understigande 20 cm ska genomgående tillfalla markägaren för användning till ved.
- Kontinuerlig röjning av igenväxningsvegetation och björnbärsuppslag. Detta ris får eldas upp på område som har trivial flora alternativt transporteras bort.
- Gallringar och röjningar ska ske under oktober-februari månad för att undvika att störa häckande fågel.
- Plantering av främst ek, hassel vildrosor och hagtorn av lokal proveniens för att skapa efterträdare till de grova träden och stärka upp busksiktet på platser detta saknas och där det finns möjlighet till etablering. Vid plantering bör frånstängsling ske.
- om besvärande björnbärsuppslag eller annan oönskad vegetation, smaklig för får uppkommer inom betesmark kan får efter samråd med förvaltaren få beta under tidsperioden 1 september-1 december.
- Markägaren äger rätt att ta ned träd i en zon om 15 meter från åkerkant i syfte att skapa ett bryn som medger ökad solinstrålning till åkern, se bilaga 3 undantag från föreskrifter.

Området där det finns stor risk för björnbärsuppslag

Ek som är i behov av framröjning

4.1.4 Skötselåtgärder

- Bete med nöt och/eller hästar, ej får. Bete får ej ske under tidsperioden 1 december till 31 mars. Djur som används för hävd av området och som avmaskats ska ha en karenstid på 14 dagar innan betespåsläpp.
- Röjning kring solitära träd.
- Fortlöpande röjning av igenväxningsvegetation, vårbränning får ske.
- Vid behov får avverkning och bortforsling av träd och buskar ske så att bevarandemålet kan innehållas. Avverkning och uttransport ska ske under månaderna november-februari.
- Betesfredning i syfte att gynna blomning, fjärilar, humlor och bin bör ske årligen och ambulerande med provisoriska elstaket. De betesfredade områdena bör vara ett område och cirka 500 kvadratmeter stort.
- I det fall träd faller bör stocken ligga kvar som död ved. Grenverk får transporteras bort från naturreservatet.

4.2 Skötselområde Betesmark – restaurering granplantering, cirka 0,6 hektar

4.2.1 Beskrivning

Två minde granplanteringar som är 26 respektive 35 år gamla. Det står markägaren fritt att gallra och slutavverka dessa. Ersättningsutredningen har ej omfattat själva granen. När granen har slutavverkats ska området övergå till betesmark. Utgör ett eget skötselområde då de troligen tas ned först på längre sikt.

4.2.2 Bevarandemål

På sikt samma som för betesmark.

4.2.3 Restaureringsåtgärder

- Avverkning av gran, vilken får saluföras. När detta ska området övergå till skötselområde betesmark – restaurering.

4.3 Skötselområde Orkidéeäng, cirka 0,7 hektar

4.3.1 Beskrivning

Fuktäng som domineras av starr med inslag av vecketåg, rikligt med majnycklar, smörblommor och ängsbräsmå.

Orkidéeängen

Majnycklar finns sällsynt på fuktig kalkrik mark

4.3.2 Bevarandemål

- Träd- och buskfri orkidéeerik fuktäng.

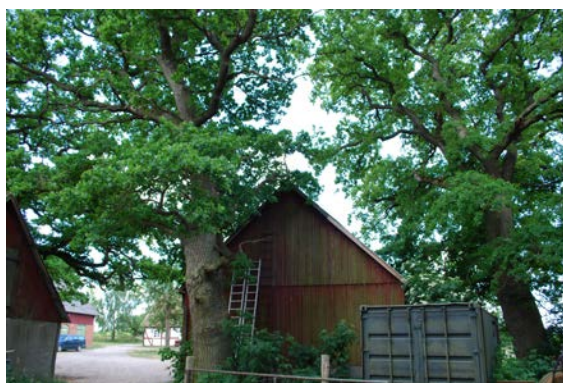
4.3.3 Skötselåtgärder

- Årlig slåtter när majnyckelfröna är mogna och faller ur fröställningen. Efterbete får ske.
- Vårbränning vid behov av tätare partier av vecketåg och starr.

4.4 Skötselområde Gårdsmiljö med grova ekar, cirka 0,3 hektar

4.4.1 Beskrivning

I anslutning till gården finns ett område med ett 10-tal mycket grova ekar, vars ålder troligen är minst 200 år. Markägaren har varit mycket mån om dessa ekar och har bl.a. vid uppförande av maskinhall ej byggt denna högre eller längre än vad ekarna medgav. Området används aktivt för förvaltningen av gården, varför här förvaras både ved, maskiner och sådant som får benämnas "bra att ha".

Riktigt grova ekar, vissa med mulminnehåll

4.4.2 Bevarandemål

- Bevara de gamla ekarna så länge som det går.

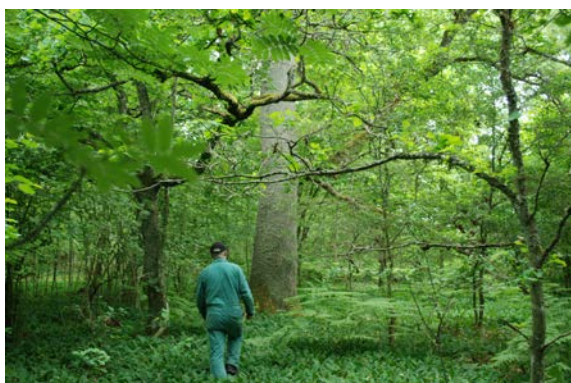
4.4.3 Skötselåtgärder

- Undantag till föreskriften A4 gäller ej nedtagning av grenar eller träd (stora grova ekar) som hotar att förstöra byggnader. Inför åtgärd ska kontakt tas med förvaltaren. Utgångspunkten ska vara att så mycket som möjligt av träden ska bevaras så länge som möjligt. Om fällning är enda alternativet ska en högstubbe om minst 2 meters höjd lämnas. Ved överstigande 20 cm i diameter ska utläggas på lämpligt ställe i naturreservatet Fulltofta Gård alternativt naturreservatet Östra Fulltofta.

4.5 Skötselområde Ädellövskog, cirka 0,9 hektar

4.5.1 Beskrivning

Norr om Hejdebäcken ligger ett mindre ädellövskogsområde som tidigare har varit betat. Betet har dock upphört för så pass många år sedan så att ett skogstillstånd har utvecklats. Området domineras av ek, björk och gran, med en kraftig underväxt av hassel och rönn. Fältskiktet domineras av liljekonvalj, örnbräken och vitsippor. I området finns ett grävlingsbo.

Områdesvis förekommer rikligt med liljekonvalj

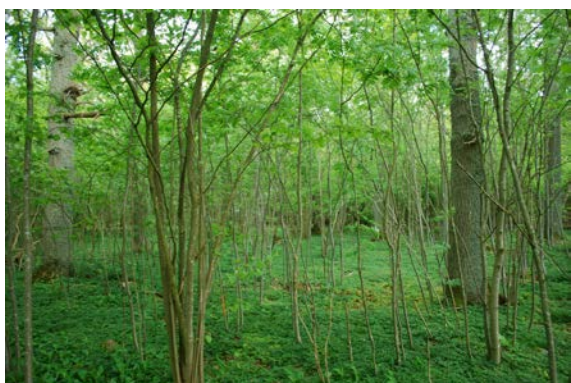
Råbock

4.5.2 Bevarandemål

- Flerskiktad ädellövskog bestående av främst ek med inslag av björk och rönn.
- Förekommande grova granar ska enligt överenskommelse med markägaren vara kvar.
- Välmående bestånd av liljekonvalj.
- Antalet grova träd bör vara cirka 10-15 stycken.
- Mängden död ved i form av döda träd, högstubbar och lågor ska vara hög, ett riktvärde bör vara minst 20 kbm/ha.
- Området får vara mycket svårframkomligt.

4.5.3 Restaureringsåtgärder

- Røjning av framförallt rönn för att öka grovnaden hos kvarvarande träd och buskar och för att öka ljusinsläppet till fältskiktet.

Notera uppslaget av rönn

4.5.4 Skötselåtgärder

- Återkommande gallringar, främst utförd genom ringbarkning, för att uppnå ökad grovnad och ljusinsläpp till fältskiktet. Avverkat material lämnas på platsen.

4.6 Skötselområde Lövsumpskog, cirka 3,2 hektar

4.6.1 Beskrivning

Två områden. Ett mindre område i det nordöstra hörnet vid Hejdebacken som främst består av klibbal, med ett mindre bryn av yngre gran emot åkermarken. Det större området ligger i östra delen av fastigheten och delas av en mindre kraftledning. Här dominerar cirka 50 årig klibbal och glasbjörk. Fältskiktet domineras av kärrfibbla och älgört, på sina ställen rikt med bla Johannesnycklar, som indikerar kalkrika förhållanden.

Lövsumpskog

Sankt Pers nycklar växer sparsamt i sluttningen vid kraftledningen

4.6.2 Bevarandemål

Lövsumpskogar som är rika på död och döende ved.

Sankt Pers nycklar bör finnas med åtminstone ett 20-tal plantor.

4.6.3 Restaureringsåtgärder

- Avverkning av gran, vilken får saluföras.
- Tillse på sikt att Sankt Pers nycklar får tillräckligt med ljus, om det öppnas upp för mycket kommer älgörten att ta över vilket inte får ske.

4.6.4 Skötselåtgärder

- I princip friutveckling, med undantag av ljushuggning kring Sankt Pers nycklar och avverkning, röjning, ringbarkning av gran och andra främmande trädslag.

4.7 Skötselområde Åkermark, cirka 1,7 hektar

4.7.1 Beskrivning

En mindre åker som främst ingår i naturreservatet för att bevara odlingslandskapet med stenmur mot vägen. Ett undantag från föreskrift gällande plöja, gödsla, jordförbättra, eller använda kemiska bekämpningsmedel finns för området.

4.7.2 Bevarandemål

Åkerbruk alternativt betesmark för nötkreatur/häst. Stengårdsgårdarna får ej plockas bort eller flyttas etc.

4.7.3 Skötselåtgärder

- Tillsvdare fortsatt åkermarksdrift.

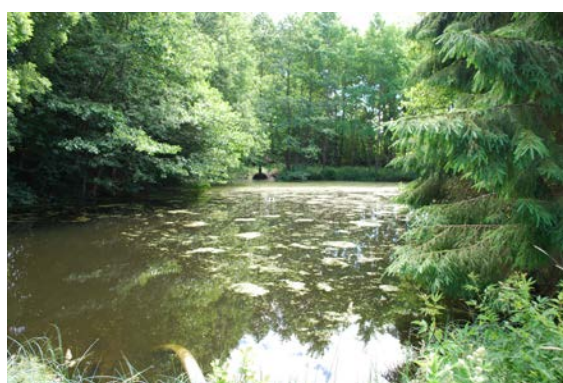
4.8 Skötselområde Dammar, cirka 1,4 hektar och Hejdebäcken cirka 960 meter

4.8.1 Beskrivning

Totalt fyra dammar. Varav tre är anlagda på tidigare åkermark i anslutning till Hejdebäcken och en är anlagd i en tidigare igenväxande betesmark. Dammarna vid Hejdebäcken får vatten från Hejdebäcken. Det finns rikligt med fisk i dessa tre dammar. Gravänder häckar på ön i den största dammen vid Hejdebäcken. Gråhäger syns ofta fiska vid dammarna. Dammen i skogen är omgärdad av träd, främst salix och klibbal, men även planterad gran. Vattnet är grumligt vilket kan tyda på rik kräftförekomst. Kräfter motverkar förekomsten av groddjur. Mot bakgrund av att området inte ligger inom någon hotspot för hotade groddjur och tillgängliga skötselresurser prioriteras inte några kraftreducerande åtgärder. Hejdebäcken kommer från Fulltofta området och mynnar i Ringsjön. Fastighetsgränsen ligger mitt i bäcken, med undantag där bäcken går söder om skötselområde ädellövskog, där bäcken har rejält branta kanter. Bäcken är rätad längs hela sträckan. Den omfattas inte av något dikningsföretag. På sikt vore det önskvärt att bäcken åter skulle kunna meandra där så är möjligt, men detta förutsätter både annan markägares godkännande och inhämtande av tillstånd för vattenverksamhet.

Den största dammen med gravandsön till höger i bild

Dammen inne i skogen

Del av Hejdebäcken

På vissa ställen går djuren ner och dricker

4.8.2 Bevarandemål

Öppna dammar där strandlinjen kring de tre dammarna vid Hejdebäcken i princip är fri från buskar och träd. Ön i den största dammen ska utgöra lämplig häckningsmiljö för gravand. Hejdebäcken ska utgöra en fullvärdig livsmiljö för fisk och andra vattenlevande organismer.

4.8.3 Restaureringsåtgärder

- I avvaktan på framtida eventuella återmeandringar av Hejdebäcken bör den akvatiska livsmiljön i den del av bäcken som omges av naturreservat förbättras, cirka 250 meter. Lämpligen återförs lösa stenar som är dragna åt sidan och utläggning i vattendragets längdriktning av 1-2 mindre lövträdsstammar per 100 meter, detta för att syresätta vattnet, utgöra ståndplatser för fisk och förbättra livsmiljön för de arter som lever i bäcken. Åtgärdernas omfattning ska ligga inom ramen för att vattnets uppbromsning ska vara försumbar.

4.8.4 Skötselåtgärder

- Tillse att gravänder kan häcka på ön.
- Om stock lägger sig så att markägares mark utanför naturreservatet påverkas negativt ska stocken läggas på sätt så att dämningen upphör. Stocken ska dock vara kvar i vattenmiljön.

4.9 Skötselområde Kraftledningsgata, cirka 0,4 hektar

4.2.1 Beskrivning

Kraftledningsgata som delar lövsumpskogen. En mängd sångare, som bl.a. näktergal och svarthätta, uppehåller sig i kanten mot lövsumpskogen. Troligen kommer ledningen att grävas ned på sikt.

Kraftledningsgatan

4.9.2 Bevarandemål

Kraftledningsgata. Om kraftledningsgatan grävs ned ska området övergå till skötselområde Lövsumpskog.

4.9.3 Skötselåtgärder

- Området röjs vid behov av ledningsägaren.

5 Friluftsliv

Utvidgningsområdena ligger i anslutning till ett större strövområde. Det finns inga leder som går in på utvidgningsområdet. Det finns inga planer på att låta någon led gå in på utvidgningsområdet.

5.1 Tillgänglighet, informationsskylt

Utvidgningsområdena nås lättast från kring liggande naturreservat. En informationsskylt bör sättas upp vid fägatan ner till betesmarken.

5.2 Utmärkning av naturreservatets gräns

Gränsmarkering ska utföras enligt anvisningar från Naturvårdsverket.

6 Jakt och fiske

Naturreservatet medför inga inskränkningar i jakträtten.

7 Tillsyn

Länsstyrelsen ansvarar för regelbunden tillsyn av reservatet.

8 Dokumentation och uppföljning

8.1 Uppföljning av bevarandemål och skötselåtgärder

Uppföljning av bevarandemål ska ske i enlighet med de anvisningar som Naturvårdsverket utfärdar. Skötseln av naturreservatet följs upp kontinuerligt så att bevarandemål och syfte med naturreservatet uppnås. Länsstyrelsen ansvarar för uppföljning och avrapportering av skötselåtgärder.

8.2 Revidering av skötselplanen

Skötselplanen gäller tills vidare vad gäller i planen angivna mål och skötselåtgärder. De skötselåtgärder som anges i skötselplanen ska ses över om uppföljningen av kvalitetsmålen visar att en översyn är nödvändig eller i övrigt när det är påkallat.

9 Kostnader och finansiering

9.1 Ekonomisk utredning

Förvaltaren gör en ekonomisk utredning avseende kostnader och intäkter för förvaltningen.

9.2 Finansiering av förvaltningen

Staten ansvarar för (ev. bekostar):

- upprättande och revidering av skötselplan,
- utmärkning och underhåll av naturreservatets gränsutmärkning,
- tillverkning och underhåll av informationsskyltar, inkl skyltställ, 1 styck,
- tillsyn av naturreservatet,

Förvaltaren ansvarar för (ev. bekostar):

- genomförande av skötselplanens mål,
- uppföljning av bevarandemål och skötselåtgärder,
- övervakning av florans, faunans och svamparnas utveckling,

Markägaren/Arrendatorn ansvarar för (ev. bekostar):

- sina betesdjur,
- röjning av igenväxningsvegetation efter förvaltarens godkännande,
- underhåll och tillsyn av hägnader kring betesdjur, inkl löpande kostnader för elektricitet,

Förvaltaren kan genom skötselavtal överföra ansvaret för vissa av ovanstående punkter till annan part.

10 Kostnadsansvar och prioriteringar

	Skötselåtgärd	Tidpunkt	Skötselområde	Kostnads- och åtgärdsansvarig	Prioritet	Upplysningar
Markskötsel	Årlig bete med nötkreatur/häst	Ej mellan 1 december och 31 mars	Betesmark	Markägaren/ Arrendatorn	1	
	Gallring av träd och buskar	Oktober-februari	Betesmark	Förvaltaren	1	Virke som ska utköras ur naturreservatet tillfaller markägaren, i första hand som ved i andra hand som ev rotnetto.
	Fortlöpande röjning av igenväxningsvegetation	Kontinuerligt	Betesmark	Markägaren/ Arrendatorn	2	Efter förvaltarens godkännande
	Plantering av buskar och träd	Vid behov	Betesmark	Förvaltaren	2	Frånstängsling kan behöva ske
	Tillfälliga betesfredningar	Årligen	Betesmark	Förvaltaren	2	I samarbete med markägaren/ arrendatorn
	Avverkning av granplanteringar	Enligt markägarens önskemål	Betesmark-restaurering granplantering	Markägaren	3	Virket tillfaller markägaren
	Slätter / efterbete	Årligen när majnyckelfröna är	Orkidéäng	Markägaren/ Arr	1	Ev vårbränning utförs av

		mogna och faller ur fröställningen		endatorn		förvaltaren
	Restaurera ädellövsog och lövsumpskog	Snarast	Ädellövsog och lövsumpskog	Förvaltaren	1	Ev utfallande granvirke tillfaller markägaren
	Skapa död ved	Kontinuerligt	Ädellövsog/Lövsu mpskog	Förvaltaren	2	
	Återförande av block och död ved i Hejdebäcken på en sträcka av ca 250 meter inom naturreservatet		Dammar och Hejdebäcken	Förvaltaren	2	
	Fortsatt åkerdrift	Årligen	Åkermark	Markägaren/ Arr endatorn		
	Utmärkning av naturreservatets gränser	Snarast efter att beslutet trätt i laga kraft		Staten	1	Utförs av Skogsstyrelsen
Anläggningar	Uppsättning av informationsskyltar	Snarast efter att beslutet trätt i laga kraft		Staten	1	1 styck
	underhåll och tillsyn av hägnader kring betesdjur, inkl löpande kostnader för elektricitet,	Löpande	Betesmark	Arrendatorn	1	
	upprättande och revidering av skötselplan			Staten		Vid behov
	övervakning av florans, faunans och svamparnas utveckling,		Hela naturreservatet	Förvaltaren	2	

--	--	--	--	--	--	--

11 Rödlistade arter enligt Artdatabanken 2015

RE	CR	EN	VU	NT	LC
Nationellt utdöd	Akut hotad	Starkt hotad	Sårbar	Nära hotad	Livskraftig
Kategori					

Träd

Ask, *fraxinus exelsius* EN

Fåglar:

Stare, *Sturnus vulgaris* VU

Gulspurv, *Emberiza citrinella* VU

Gröngöling, *Picus viridis* NT

Växter:

Majnycklar, *Dactylorhiza majalis subsp. majalis* NT

Andra arter av intresse

Törnskata, *Lanius collurio*

Johannesnycklar, *Orchis militaris*

12 Källor

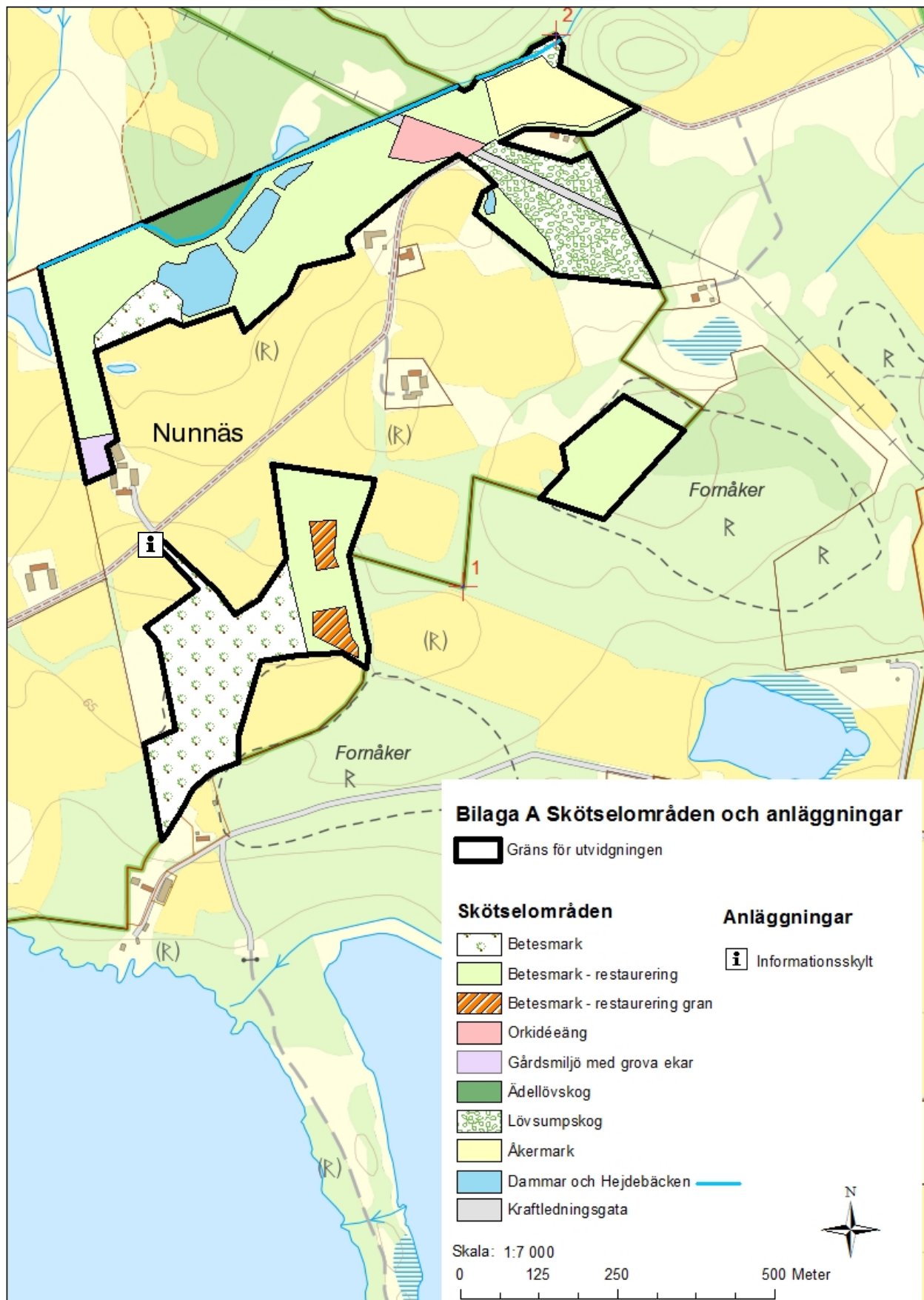
12.1 Kartor

- Laga skifte, ägobyte, 1851, 12-FUL-15, Lantmäterimyndigheternas arkiv
- Häradsekonomska kartan 1926-34, Hörby J112-1-29, Rikets allmänna kartverks arkiv
- Flygfoto 1947, Lunds Universitet
- Övriga kartor och bakgrundskartor, Lantmäteriet © Geodatasamverkan

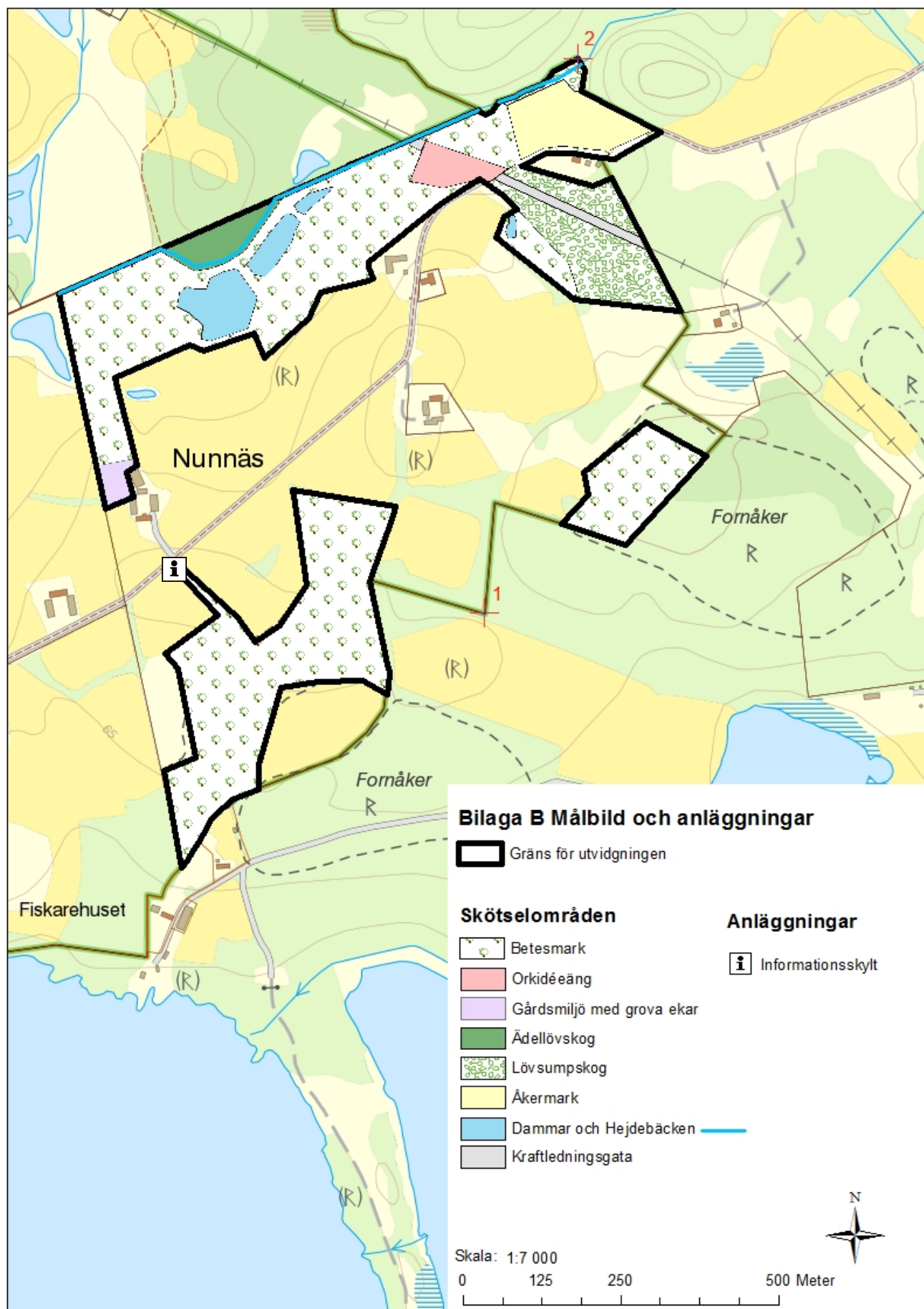
12.2 Litteratur

- Miljöenheten 2003:52, Från Sandhammaren till Kullaberg, naturvårdsprogram för fd Malmöhus län
- Kulturmiljöprogram för Skåne 2006, Länsstyrelsen i Skåne län
- Artdatabankens artfaktablad <http://www.artdata.slu.se>
- Riksantikvarieämbetets fornsök

Bilaga A. Skötselområden och anläggningar

Bilaga 2. Målbild och anläggningar

Naturreservatet Fulltofta gård i Hörby kommun är ett mycket populärt strövområde. Vidare är området mycket viktigt för bevarande av eklandskapet kring Ringsjön. Nu aktuell utvidgning innehåller många mycket grova ekar. Hela utvidgningsområdet utgör ett mycket värdefullt tillskott till det befintliga naturreservatet.

En del i länsstyrelsens verksamhet är att skydda värdefull natur genom att bilda naturreservat och upprätta skötselplaner.

Skötselplanen innehåller syftet med reservatet, en markhistorisk beskrivning samt planerad markanvändning, mål och skötselåtgärder för området. Den innehåller också information om friluftsliv, samt om hur en framtida uppföljning av området är tänkt att ske.

Länsstyrelsen
Skåne

Kontaktperson
Miljöavdelningen
Johan Johnmark
010-22 41 411
johan.johnmark@lansstyrelsen.se

Inkomna yttranden och länsstyrelsens bemötande

Skogsstyrelsen: har inget att erinra mot utvidningen av reservatet, kompletteringen av föreskrifter eller upphävande av delar av reservatet. Skogsstyrelsen ser positivt på att arealen skyddad skogsmark och trädklägg mark ökar.

Hörby kommun: har inget att erinra mot förslaget utan ser positivt på att det föreslagna området bevaras för framtiden och sköts på ett sätt som gynnar friluftsliv och naturvård.

Höörs kommun: har inget att erinra, varken mot skötselplanen, den föreslagna utvidgningen, upphävandet eller förslaget på kompletterande föreskrifter. Naturreservatets syften ligger helt i linje med de intentioner som beskrivs för området i Översiktsplan för Höörs kommun. Området är inte detaljplanlagt.

SGU: Avstår från att yttra sig.

E.ON Elnät Sverige AB: Inom det föreslagna utökade naturreservatsområdet har E.ON ett befintligt elnät såsom låg- och mellanspänningskabel i mark, samt mellanspänningsluftledning.

Kraftledningen omfattas även av Elsäkerhetsverkets starkströmsföreskrifter, ELSÄK-FS 2008:1 samt ELSÄK-FS 2010:1. Starkströmsföreskrifterna reglerar bland annat ledningskonstruktion, höjd över mark, avstånd från ledning till byggnad, brännbart upplag, parkeringsplatser, tillfartsvägar med flera verksamheter.

Om marknivån under ledningen ändras måste kontakt tas med E.ON Elnät.

E.ON Elnät noterar, enligt reservatföreskrifterna, att befintliga luftledning kan bibehållas i oförändrat skick och att vi kan utföra kontroll och skötsel (enligt Elsäkerhetsverkets Starkströmsföreskrifter ELSÄK-FS 2008:3, inklusive ändringar i ELSÄK-FS 2010:3).

Det innebär att bestämmelserna inte ska utgöra hinder för vårt planerade regelbundna framtida skogliga underhåll av ledningsgatan, t ex röjning och fällning av farliga kanträd. Vid kabelfel är det nödvändigt att vi får gräva i marken. För att kunna utföra nödvändig drift och underhåll av ledningarna är det en förutsättning att motordrivna maskiner kan framföras i, till och från ledningsgatan samt att schaktning/grävning får utföras även utanför vägar.

Vid kabelfel är det nödvändigt att vi får gräva i marken, vilket innebär att motordrivna fordon måste få framföras samt att schaktning/grävning måste vara möjlig även utanför vägar.

Underhåll på ledningarna måste kunna genomföras även efter att Naturskyddsområde har beslutats. Nödvändigt underhåll innefattar möjlighet att köra med maskiner till ledningen samt i ledningsgatan i händelse av störning eller annat reparationsarbete. E.ON Elnät måste vidare kunna utföra normal underhållsröjning inom en skogsgata på:

- 8 meter för mellanspanningsluftledningen

Därutöver ska enstaka, för ledningen, farliga träd utanför skogsgatan kunna tas bort.

E.ON Elnät noterar föreskrifterna A, samt undantag från föreskrifter. I dessa står det att "drift och underhåll av vid tidpunkten för detta beslut befintliga ledningar tillhörande kommunen, el-, energi- och teledistributör. Inför utförande av arbete ska samråd ske med länsstyrelsen. Inför utförande av arbete ska samråd ske med länsstyrelsen. Vid akut underhållsåtgärd kan samråd ske sedan arbetet inletts."

E.ON Elnät yrkar på att samråd ska kunna utföras sedan arbeten inletts för alla akuta åtgärder, inte enbart akuta underhållsåtgärder.

I övrigt förutsätter E.ON att undantagen från föreskrifterna medför att våra befintliga elanläggningar kan bibehållas och att vi kan utföra kontroll och skötsel enligt Elsäkerhetsverkets Starkströmsföreskrifter ELSÄK-FS 2008:3, inklusive ändringar i ELSÄK-FS 2010:3. E.ON Elnät planerar att fortlöpande genomföra underhåll med regelbundna intervall genom att fälla farliga kanträd i ledningsgatan, röja vegetation i skogsgatan samt vidta nödvändig kvistning.

Om träd avverkas invid eller under E.ON Elnäts kraftledningar gäller särskilda bestämmelser. Innan arbete i ledningsområdet för lokalnät påbörjas ska ledningsbevakning beställas via E.ONs kundsupport, tfn 0771-22 24 24.

Om det i framtiden blir aktuellt med nyanslutning inom området, bör det framgå i reservatföreskrifterna att utökningar av elnätet får tillståndsprövas när begäran av elanslutningar görs, eftersom E.ON Elnät har anslutningsplikt till den som begär en elanslutning.

E.ON Elnät förutsätter att hänsyn tas till ovanstående synpunkter samt att våra befintliga anläggningar kan vara kvar i sitt nuvarande läge, att åtgärder för drift och underhåll kan utföras vid behov, att tillträde med fordon och maskiner inte försvåras för våra befintliga anläggningar samt att E.ON Elnät inte drabbas av några kostnader till följd av bildandet av naturreservatet.

Länsstyrelsen: Drift och underhåll av ledningar och anläggningar får ske i fortsättningen precis som det tidigare har skett. Gällande yrkandet att samråd ska kunna utföras sedan arbeten inletts för alla akuta åtgärder, inte enbart akuta underhållsåtgärder. Menar länsstyrelsen att antingen är en åtgärd akut och rör ett underhåll eller så är den det inte. Nyanslutningar till befintligt elnät är en dispenspliktig verksamhet, då nyanslutningen kan innebära grävning eller annan åtgärd i inom naturreservatet.

Lars Ahlkvist & Hélène Borna-Ahlkvist: Vi ser positivt på att tomtmark undantages från naturreservatet. Vår erinran gäller att i fråga om vår fastighet, Fulltofta 33:19, undantages enbart en liten del, och naturreservatet föreslås ligga kvar bara några meter från vårt boningshus. Vi ser inga skäl till detta, särskilt som det för andra fastigheter tas undan betydligt större delar eller rentav hela tomten. Vår fastighet utgöres av tomtmark och trädgård. Trädgården består av gräsmatta och planteringar, de senare utvecklar och utvidgar vi kontinuerligt på hela tomten. Vi bifogar foton i detta och i ett separat mail som visar vårt hus med kringliggande trädgård. Vi önskar därför att förslaget till beslut ändras så att vad gäller Fulltofta 33:19 undantas hela tomten, drygt 7000 kvadratmeter. Till yttrandet hör ett antal fotografier som visar markanvändningen på plats.

Länsstyrelsen: Har valt att plocka bort ytterligare mark i trädgårdens förlängning som är av trädgårdskaraktär. Däremot kvarligger jordbruksmarken (block 2529) i likhet med all övrig jordbruksmark i naturreservatet.

Lunds Botaniska Förening: Föreningen har inget att erinra mot förslaget eller de värden, skötsel förslag och hotfaktorer som beskrivs i planen. Utvidgningen känns

mycket befogad och bör bli ett naturvårdsmässigt värdefullt tillskott till angränsande naturreservat.

Vi kan inte nog understryka behovet av fortsatt och gärna utökad hävd, och där så behövs extra trädgallring och buskröjning. Ett sent betesläpp för att gynna fjärilar kan accepteras, så länge vegetationen blir ordentligt nedbetad vid betessäsongens slut.

Vi noterar att man på något ställe pekar ut invasiva arter som en möjlig hotfaktor. Det kan vara speciellt befogat att hålla ett extra öga på skunkkallan (*Lysichiton americanus*) som enligt Artportalen hittats på flera ställen i centrala Skåne, inklusive Fulltofta socken. Det skulle inte förvåna om arten dyker upp längs Hejdebacken, som tycks erbjuda lämpliga växtmiljöer.

Det finns en del smärre oklarheter i texten som bör revideras eller kollas upp:
- På sidan 22 står *Dactylorhiza majalis* subsp. *Majalis*; ändra till subsp. *majalis* med liten begynnelsebokstav.

- Det vore bra att kolla upp uppgifterna att maj- och johannesnycklar ska finnas i området (s. 22). Vi hittar inga rapporter i vare sig Artportalen eller Skånes Floradatabasen. Om uppgifterna avser fynd som länsstyrelsen gjort på egen hand bör en litteraturreferens anges (och gärna en inrapportering i Artportalen).

Länsstyrelsen: Skunkkalla har inte påträffats inom, eller en god bit uppströms utvidgningsområdet. Majnycklar och Sankt Pers nycklar ska det vara.

HUR MAN ÖVERKLAGAR LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Mottagare

För att överklaga skriver ni till regeringen, Miljö- och energidepartementet. Observera dock att ni ska skicka överklagandet till skane@lansstyrelsen.se eller till Länsstyrelsen Skåne, Miljöavdelningen, 205 15 MALMÖ.

Tid för överklagande

Överklagandet ska ha kommit in till Länsstyrelsen senast den **14 december 2018**. Om den som vill överklaga beslutet företräder det allmänna ska överklagandet dock ha kommit in tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Innehåll

Överklagandet ska vara skriftligt. I överklagandeskrivelsen ska ni ange:

- vilket beslut ni överklagar, beslutets datum och ärendenummer (diarienummer),
- på vilket sätt ni vill att beslutet ska ändras,
- er adress, telefonnummer och eventuell e-postadress,
- eventuella handlingar eller annat som stödjer er mening.

Ytterligare upplysningar

Behöver ni veta mer om hur ni ska göra kan ni ringa till Länsstyrelsen, telefon 010-224 10 00 (växel).